

B é t s.

Ö Ts. 's Kir. Felsége, Szerentséssen *Bononiába* (*Bologna*) *) érkezett Máj. 16-dikán, *Ferdinánd, Károly*, és *Leopold* kedves Fiaival együtt. — Egéllz addig el ment t. i. kísérobbe, Fels. Attyával 's Testvérjeivel, a' *Toskánai Nagy - Hertzeg II. Ferdinánd*. A' Város' Fő Kormányozójának távol létében (ki mindenkor egy Kardinális szokott lenni, *Pápai Követ* nevezet alatt) az All-Kormányozó Prelátus *Caraccioli* fogadta ő Felségeket a' Pápa' nevében; meg mutogatta annakutánna a' Főhertzegeknek minden nevezetességeit a' Városnak, 's estve a' játék néző helybe is el-vezette őket. Más nap reggel bútsút vett a' Ts. 's Kir. Felség, *Károly* és *Leopold* Főhertzegekkel együtt *II. Ferdinánd Nagy - Hertzegtől*, 's *Mántua* felé vette útyát. A' Nagy-Hertzeg, *Bolognában* maradt még azon nap; ő Ts. 's Kir. Felsége pedig estvére *Mántuába* érkezett. A' *Mántuai* Hertzegségnek Kormányozója *Ferdinánd Főhertzeg* **) *St. Benedetto di Polirone* nevezetű igen pompás és gazdag *Benedikt*: Apáturságig ki ment ő Ts. 's Kir. Felsége eleibe, 's a' Népnek öröm kiáltásai között mentek bé a' Városba. A' Státusnak főbb Tisztviselői, meg jelentek ő Ts. 's Kir. Felsége', 's a' Főhertzegek' tiszteletekre a' Hertzegi Palotában.

Máj.

*) *Bologna, vagy Bonónia, leg nevezetesebb Városa az úgy neveztetett Státus Ecclesiasticusnak (Egyházi Birodalomnak) Róma után. 70000-re megy Lakosainak száma. A' Város' jövedelmei közzül, tsak a' bor - dézma a' Pápdé.*

**) *Ez a' Ferdinánd Főhertzeg, testvér Ötse ő Ts. 's Kir. Felségének; a' Toskánai Nagy-Hertzeg II. Ferdinánd pedig második szülött Fia.*

Májusnak 18-dikán, az *Artéziai* Gróf (a' *Frantzia* Országi Királynak ifjabb Testvére) is *Mántuába* érkezett, *Vicenza* Városából; 19-diken pedig a' *Pármai* Hertzeg, Feleségestől *); de ezek, tsak egyet ebédeltek *Mantuában*, 's azzal vissza tértek *Párma* Városába. Az *Artéziai* Gróf sem soká mulatott *Mántuában*, hanem folytatta útját *Német Ország* felé. Májusnak 24 dikén, *Innsbruckba* érkezett, 25 személylekből álló kísérelével.

Az *Ausztiai Német Alföldnek* (Belgyiomnak) Fő Kormányozói, *Christina* Főhertzegasszony, 's Hitvese *Albert* Hertzeg, Májusnak 16-dikán *Lipfúba* érkeztek, a' *Saxóniai* Hertzeggel, 's annak Feleségével *Mária Therésia* Fő-Hertzeg-Asszonyal **), és a' *Kurlándiai* Hertzeggel együtt. Ott mulattak néhány napokig, 's annakutánna folytatták útjokat *Belgyiom* felé. Máj. 22-dikén utaztak által, a' *Ménus* mellett fekvő *Frankfurt* Városán.

Néhány napokkal ez előtt, 3 *Prusszus* Kurirok szállottak meg itten, egy *Törökkel* együtt az *Alter Fleischmarkt* nevezetű úttán lévő *Ochs* Vendégfogadónál. Mind a' négyen *Bertlinből* jöttek, 's *Szisztóba* szándékoztak. A' *Töröktől* bizonyos irásokat küldött a' *Bertlini* *Török* Követ. A' midőn el kellett volna indulniok, betegnek tette magát a' *Török*, 's eret vágatott. Sietős lévén a' *Prusszus* Kuriroknak az útiyek, ketten el indultak a' Levelekkel; a' harmadik pedig hátra maradt a' *Törökkel*. Mihelyt látta a' *Török*, hogy már el ment ketteje a' Kuriroknak: kereken meg

*) Ez, *Amália* Főhertzegasszony, testvér *Huga* ö Ts. 's Kir. Felségének.

**) Ez, első szülött *Leánya*, a' Ts. 's Kir. Felségnek.

megmondta a' vele maradott 3dik Kurirnak, hogy reá ne várakozzon, mert ő egy tapodtat se megy *Bétsből*; 's egyfzersmind némelly motskoló szók-ra is fakadt a' *Prusszusok*, és a' *Prussziai* Uralkodás ellen. Meg bosszankodván ezen a' Kurir, árestálatni akarta a' *Törököt*; de a' Város' Kato-nái azzal állottak elő, hogy ők, senkire sem tehetik kezeket, felsőbb parantsolat nélkül; jelentést tett tehát az ide való *Prusszus* Követnél, ki is leg ottan el vétetett a' *Töröktől* minden nálla lévő irásokat. — A' *Török*, Fels. Urunk' őltalma alá folyamodott, 's Tartományainkban való maradhatásért esedezett, mellyet meg is nyert. Vólt nálla egynehány ezer forint, mellyet eggy ide való *Görög* Kalmárnál mindjárt kereskedésbe adott.

Blanchard' szerentsétlenségének, nem a' tudatlanság, hanem a' gondatlanság, és vigyázatlanság vólt az oka. Nem vizsgálta meg t. i. előre illendő szorgalmatossággal, azon materiáknak minéműségét, a' mellyekből készítendő vala a' golyóbis' töltésére meg kívántató könnyü levegő eget. A' golyóbisának, vagy Ballonjának *Diámetere* (által-mérője) 24 lábnyi ki-terjedésü vólt, 's a' golyóbis' üregjében minden kubik lábra 8 lat vitriolt számlálván, leg-fellyebb is meg érte vólna *Blanchard* 16 mázsá vitriollal. Nagyobb bátorságnak okáért azonban egélsz 33 mázsát vett, azt mind el fogyasztotta: még sem bóldogúlt. — Ezeket mi, B. *Metzburgtól* tudjuk, ki is, mint a' Math. köz. Tanítója, a' Fisik. köz. Tanítójával *Amshel* Úrral, 's másokkal *Blanchard*' meg vizsgálására rendeltetett. — Alig ha már meg fog engedtetni többször, *Blanchardnak* a' próba - tétel.

Magyar Ország.

Az 1790. ben, Budán, Szent Iván' Havának hatodikára rendelt, 's kezdődött, és 1791. dik Efstendőben, Pófonban, Böjt más Havának tizenharmadikán végeződött Magyar Orzági

Y y 2

Nagy

Nagy Gyűlésnek folytáról tett jelentő tudósítása Nemes Zala Vármegye' Küldöttjeinek, Japrai Spissich Jánosnak egyéb aránt első Vítze Ispánynak, és Sárdi Somsich Lázár' Királyi Tanácsos', és a' Nemes Vármegye' Tábla Bírójának: Zala Fegerszegen Szent' György Havának ötödik napján tartatott közönséges Gyűlésnek alkalmatoilágával.

Illy tzimü nyomtatvány érkezett közelébb kezünkhöz, mellyet mi, egészen kívánunk munkánkba iktatni:

*Tekintetes Nemes Vármegye!
Nagyságtok, az Urak.*

Buzgó óhajtaáll, már húszonöt esztendőktől fogva kívánt Gyűlése ezen Nemes Magyar Szabad Hazának, kilentz hónapok, és hét napok alatt tellyesen el végezödvén; én, és érdemes Követ Társam Somsich Lázár Királyi Tanácsos Ur, mint Nagyságtoknak 's az Uraknak, azon Hazabéli Nagy Gyűlésen személyjeit viselő választott Küldöttjei, szoros kötelelségünknek tartjuk, hogy ugyan azon Gyűlésnek egész folytáról, alázatos jelentő tudósításunkat vóltaképpen meg tegyük.

Senki se tsudálja sem azt, hogy ezen Gyűlése a' Hazának, olly hosszas ideig tartott; sem azt, hogy annyi ideig egygyüt lévén is a' Hazának nagy Érdemü Karjai 's Rendjei, még is sok ollyatén dolgok, mellyekben Hazánk vagy bóldogulását helyhezteni, vagy mint terheseket, vállairól le vétetni óhajt, most végbe nem mentek, hanem más Ország Gyűlésére halasztattak. Senki mondom ezt ne tsudálja; mert ha az ezen Ország' Gyűlésén végzett dolgokat valaki, éles, de részre nem hajló elmével meg visgálja: akár a' végzett dolgoknak felségét, méltóságát, nagyságát, akár a' *Politika'* mértékében érdemlett nehézséget tekintti; nem másti kelleltik vallania; hanem hogy
azon

azon 74 Törvény-ágazatok, (: mellyeket addig is, míg annak egyenes útján meg-jövendenek, Nagyságtoknak alázatossan bé-nyújtunk :) nem kilentz Hónapi dolog, hanem egész Századnak munkája, legyenek.

Hitelt fellyül-múlhatna kinél-kinél, a' ki Koronás Fejedelmünknek kegyességét, Igazság-szeretetét, Hazánkhoz valóságos Atyai Indulat-ját nem esméri, mellyekről ugyan mind azok . kiknek szerentsénk vala Ő Felségét közelebb es-mernünk, élő; Országunk' Gyűlése írtt történetei pedig, halhatatlan, bizonytságot tészünk 's tesz-nek: hogy midőn már, — — dülésre hajlott, — — — — — vala Hazánk; még-is illy rövid idő alatt helyre állíttatott, állandó támadék-ofzlopokkal, mallyeken még a' hoszfzas idő-is, hatalmát nem egy könnyen mutathatja-meg, meg-erősítettett.

Meg kell vallanunk, hogy a' Hazánkfiainak szivekbe, a' közelebb múlt szomorú emlékezetű hatalmas Uralkodás alatt szerentsétlenül hintett gyanúságnak, vissza-vonásnak, egymástól tartás-nak, és a' bizodalmat meg eméltő félelemnek magvai, olyan mély gyökeret vertek, hogy öfzve gyűltünknek alkalmatossággával, majd mint-egy kétségbe kellete esnünk ama' szerentsés egy-gyet-értésnek vissza téríthetése felől, mellyen csak egyedül épülhet a' Hazánk bődögű-lása.

De hogy mind ezek nyilvánban ki tessenek, vissza térek én oda, a' honnan egy kevéssé el látszattam távozni; és a' dolgokat rendre, a' mint azok a' Haza' Nagy - Gyűlésén, egymás után elő adták magokat, tehetségem ízerént rövidedén, és ugyan azért csak nagyjában, de egyfzersmind világossan, elő fogom szám-lalni.

Hat

Hat napokkal előbb, mint sem az első országos öfzve-ülés tartatott volna, melly Sz. Iván' Havának 10-dik napján esett meg — az az, a' régi bé-vett szokás szerént negyedik napon attól, mellyre az Ország' Gyűlése, a' Kir. intő Levelek által még vala határozva — már a' bé érkezett, Ns Vármegyék' Küldöttjei *Kerületi Üléseket*, avagy tanátskozásokat tartottak.

Mindjárt ezen tanátskozásoknak fel-vett módja, meg mutatta: mennyit felejtett a' Haza, hufzonöt elztendő óta? mióta együtt nem vólt. Mert a' hajdani szokásról kevesen emlékeztvén, melly szerént az ollyatén tanátskozások tsendes-ségben, 's tsak egyedül a' Ns Megyék' Küldöttjei között a' végre tartattak; hogy gondolkozásaikat, ítéleteiket, az egész Haza' javára tzelező szándékjaikat, egymással közöllyék, és a' mennyire lehet, úgy öfzve egyesítsék, hogy azután a' nyilvánvaló tanátskozásokban, vagy tanátsatlan elő-adások ne legyenek, vagy a' nemesi díszes illendőségnek tsorbulásával vissza-vonásokra senki ne fakadjon: mind ezekről mondom meg felejtkezvén; az említett *kerületi tanátskozások* nyilvánvaló, 's ollyan helyeken tartattak, a' hová kinek-kinek, idegeneknek, 's ollyanoknak is, a' kik felől kételkedni lehetett, ha nem kémekek e'? — szabad bé-menetele lehetett: melly mind a' tanátskozások' meg gátlására, mind pedig inkább fok egyenetlenségekre okot adott. — Ezen tanátskozásokban tehát, leg először is az a' kérdés támadott: Ha a' múlt hatalmas Uralkodásnak eszközei a' Királyi *Bizottalmások*, vagy *Commisáriusok*, több egyebekkel, kik vagy törvénytelenül léptek hivataljaikba, vagy akármí úton-módon, Hazánk' Törvényi ellen munkálódtak, érdemlett szám-adásra vonattassanak e', vagy nem? — Másodszor, mivel némelly Ns Megyéknek Küldöttjei, meg nem bizonyíthatták, hogy Ns Megyéjokban, azon szoros Hit' le-tétele által,

ma-

magokat, egyedül a' Közjónak, minden magok halzna' keresése félre tételével leendő elő mozditására kötelezték volna; ha ezeket — 's hol kellene meg-hiteztetni?

Mind e' két rendbéli kérdések, nagy buzgósággal vétettek tanátskozásba. Az elsőben, a' két *Tisza-melleyéki Kerületek* által meg győzöttetvén, csak hamar arra voksoltak a' Ns Rendek, hogy mind addig, míglen a' Hit - Levél, vagy *Diploma*, az Ország Gyűlésén meg nem határozatik, minden efféle kérdések félre tételének, annyivalis inkább, hogy midőn egymás' értelmével, 's egymásban helyheztetett bizodalommal, egy szóval, egyes lélekkel és akarattal kellene Országunk' köz Javát helyre állítani: tzelt véténénk, ha akkor egymás gyűlölését 's üldözését újjítanánk — cz, nagy vissza - vonásokra adna okot, mellyek szerentsétlen pufztitói voltak inkább, mint építői Hazánknak eddig is, 's lennének ezután is. — Haladna ez a' szám-vétel arra az időre, midőn a' Hit-Levél meg-készül.

Voltak ugyan mind végig, még akkor is, midőn ez a' kérdés az országos öszve - ülésben felvétellettett, némelly Ns Megyéknek Küldöttjei, kik állandóan kívánták, a' Kir. Bízatosoknak, tüstént, halasztás nélkül leendő számadásra szólításokat; által látván, hogy ezen dolog, ha fog halasztatni, feledékenységbe, vagy bizonyossan engedelembe megyen; és talám erőt is vettek volna tanátsokkal, főképpen minekutánna az Első Tábla is hasonló értelemben vala; ha kettő közbe nem járult volna; első az, hogy azokat is, kik *Második József* Tsászfár' Uralkodásában, hivatalokat vettek vala fel, azokból, mint törvénytelen úton bé tsúszott Személyeket, ki szóllítani kívánták némellyek, 's mintegy, a' vólt Királyi Bizottalmasokkal egy karba tették: — holott ezeknek csak ugyan meg lehete engedni; mert ha a' hajdani 's szabadon választott Királyainknak,

fen-

senki, a' hivatalok' el osztogatását, melyet, Koronáztatások előtt tettek, soha törvénytelennek nem állította: azon Fejedelemnek, a' ki törvényes örökséggel jutott a' Birodalomhoz, noha még koronázva nem vólt, a' hivatalok' osztogatásában való hatalmát, senki kérdésbe nem veheti. — A' második pedig, hogy a' Méltóságos Fő Rende' Elöl-ülőjét Gróff Zichy Rárol'y ő Kegyelmességét, kit az Ország-Bírói Hivatalra bődögült Jósef Tsászfár, valójában szereztsé; 's válásztással emelt, székiben még erősítették; Gróff Szétsenyi Ö Kegyelmességének is vólt Királyi Bizodalmasnak a' voksot vízfza adták — A' Nemesi Rend között olly gyanúságnak magvai hintettek, hogy talám ezen személyválogatás nem egyébre tzelezná, hanem hogy mivel a' Nemesi Rendből is némellyek, mint Tárnok-Mester Ö Kegyelmessége, és az Aradi Fő Ispány, más többekkel, ugyan Második Jósef Tsászfár által nagyobb Hivatalokra emeltettek, az ilyeneket egyedül akarnák Hivataljaikból ki-tudni.

Az illyetén gyanú, mellynek senki bizonyos okát adni nem tudta, a' már, az elébbi Uralkodásban minden ág-szál' mozdulásra rettenni tanúlt szíveken tsak ugyan erőt vett, 's a' vólt Királyi Biztosokknak idő halasztásra voksokat szerzett.

Folytatása következik.

A' Neuvidi Újságból.

Egy hatalmas predikátziót mondott néhány napokkal ez előtt Párisban Fauchet Apátúr, a' mellyben *ellene mondhatatlan* példákkal mutogatta, hogy az *Aristokraták* vóltanak eleitől fogva minden gonoszoknak szerző okaik: „Vegyük fel, úgymond, az *Izraelitáknak* üldöztetéseket. Ki kegyetlenkedett ő ellenek, szegények ellen? *Faraó*, a' maga *aristokratái* Udvarával. — Kik felzítették keresztfára a' Krisztust? Az *Aristokraták*.

rdk. Ki ítélte ötet halálra? *Pilátus*, a' ki egy Tagja volt a' *Római Aristokrata Parlamentomnak*. Kik dühösködtek az első Keresztények ellen, a' Krisztus' tudományának követéséért? *Nero*, *Caligula*, 's több illetén Fejeik, és Tagjaik a' *Római Aristokrata Kluboknak*. — Hihető, hogy az a' fertelmes kigyó is aristokrata volt, a' melly *Évdt*, a' mi első Anyánkat el tsábította. — Tudjuk, mi okozta némelly Angyaloknak, az Égből lett le vettetéseket is: az t. i. hogy *Lucifer* egy vakmerő *Aristokratziát* akart fel állítani gonosz Társaival együtt, az örökké való Atya ellen; 's mivel olly nagy vágyása volt az Aristokratziára: pokolba talzított, hadd aristokrataskodjon ott, az el-kárhoztakon. — Most mondja már nékem valaki, hogy a' jó Isten gyönyörködik az Aristokratziában. Az illyen Embert tsak a' pokolba igazítom én: ott meg tanulhattya, helyes volt e' állatása, avagy nem."

Frantzia Ország.

Tudva volt *Romában* a' *Párisiak'* nagyobb részének mostani gondolkozása módja, de tsak még sem vélhette Pápa ő Szentsége, hogy olly tsúfot üzenek *Párisban*, fenyegetődző Brévéjéből, 's önnön szentséges személyéből, mint a' millyet üzenek valósággal Máj. 3-dikán. — Az akkor el követett szörnyüésekhez járúl, hogy közelébb egy botránkoztató képet árúltak Pápa' *Bullája* nevezet alatt, az *Aureliánusi* Hertzeg' Palotájában (*Palais Royal*), mellyet nagy kapkodással vett a' Nép. — A' Rajzolatnak e' volt a' foglalatja: A' Pápa, palotájának egyik folyosóján ül, a' maga pápai székében 's ékeességében; előtte van egy szenteltt viz tartó edény; tele szappanos vízzel, mellyet *Royou* Aapátúr fel haboz egy szentelő viz-fetskendezővel. A' Pápa, buborékokat (frantziául *bulles*, deákul *bul-*

bullas) szed a' habos vizből, 's meg áldva *Frantzia Ország* felé fújja azokat. A' *Frantzia Király*' Nénnyei, szellőt hajtanak a' buborékokra, hogy annál egyenesebben szállyanak, 's hamarább érjenek *Frantzia Országba*. Távol szemléltetik *Frantzia Ország*, fellegen ülve, a' maga új Papjaitól körül véve, 's a' Konstituzió' Könyvére támaszkodva; és midőn hozzája jutottak volna a' buborékok, fritskát adott nékiek, 's leg ottan elenyésztek.

Májusnak 9-dikén, és 16 dikán, következő nyomos kérdések erántt állította meg a' maga értelmét, a' Nemzet - Gyűlése; úgy-mint:

Májusnak 9-dikén: *Szabad fakadást kellyen e' még továbbra is engedni azoknak a' kút-fejeknek, melyekből eredtek, avagy táplálódtak, a' mind ekkoráig tartó zenebonák; a' millyen kút-fők p. o. az egymást erő közönséges nyomtatott irások; a' magános polgári Testeknek kéréseik; és némelley különös Társaságoknak végzéseik?*

Májusnak 16-dikán: *Vallyon a' mostani Nemzet Gyűlésének Tagjai, választathatnak e' a' következő Gyűlés', vagy törvény - tévő Test' Tagjaivá?*

A' Máj. 9-dikei kérdésre nézve, ezen határozások lettek:

1.) A' nyomtatás' szabadságát, szintén úgy nem lehet meg tiltani, valamint a' gondolkodás' szabadságát; hanem valamiképpen hogy büntetésre teszi magát méltóvá, a' ki szóval eszközöl ez vagy amaz gonofzságot, hasonlóképpen büntetetlen nem kell hagyni, a' ki irással igyekezik reá venni másokat valamelly vétekre.

2.) Ha valamelly *Frantzia* Polgárnak, avagy magános polgári Testnek bizonyos kérni valója van: jelentse magát előbb a' maga lakó helysége-béli

béli Tanátsnál, 's a' Distrikts' Kormányfőké-
nél; és ha ezek előtt nem bódogúlhat: úgy vi-
gye kérését a' törvénytévő Test (Nemzet Gyü-
lése) eleibe, melly is köteles lészén, minden eleibe
terjesztendő kérést illendően meg fontolni, 's az
erántt értelmét adni.

3.) Minden Kluboknak, 's különös Társasá-
goknak meg engedtetik, hogy a' magok végzései-
ket, rendes alól-irással, 's a' számadásra való
köteleztetésnek feltétele alatt közönségesen fel-
raggattathassák; tsupán azon az egy helyen ki-
vül, mellyet a' Kormányozó Székek (ki szolgál-
tató Testek) fognak ki választani, a' magok hatá-
rozásaiknak, 's akármelly jelenteni való tárgyaik-
nak közönségeslé tételére.

A' Máj. 16-dikai kérdés, fok vetekedésekre
szolgáltatott alkalmatosságot. Némelylek úgy
ítélték, hogy a' Nemzet' bizodalmanak, 's vá-
lasztásbéli szabadságának nem kellene határt
szabni — a' kik ez előtt két esztendővel méltók
váltak, a' Nemzet Gyűlése' Tagjaivá való válasz-
tatásra: miért nem vólnának most éppen olly
méltók, minekutánna már két esztendőnek el-
forgása alatt érdemelték annak bizodalmat? —
Mások így szóllottak: *Az új Konstitutió, nálunk
nélkül nem szűkölködik többé; nem a' mi munkánk
az, hanem a' közönséges értelemnek gyümöltse. —
Sokat fáradtunk már mi, gyengült az erőnk; illen-
dő, 's hasznos dolog, hogy más, tellyes erejekben
lévő Férjsiak állyanak helyünkbe. Vagynak még
a' Hazának elég buzgó, 's ügye' forgatására alkal-
matos Barátjai. — Sokszor vetették szemünkre, hogy
mi, állandóul fenn akarjuk tartani hatalmunkat:
ezen ellenvetéseknek helyt láttatunk néminémükép-
pen adni, ha el nem végezzük most: hogy még
csak választani sem lehet többé bennünket, a' tör-
vénytévő Test' Tagjaivá. — Ugyan csak ez is állitta-
tott meg, a' voksok' többsége által.*

Spanyol

715

Spanyol Ország.

Hogy bé ne férkezheffenek ezen Országba a' *Frantzia Szabadság*' Apostolai: *Katalónia*, 's *Arragónia* Tartományainak széleit fegyveres Néppel rakatta meg a' Király; 's erről barátságos jelentést tétetett a' maga *Párisi Követe* Gróf *Fernan Nunnez* által a' *Frantzia* Királynak is. — Nem ok nélkül félti 's őrizi a' *Spanyol* Király maga Országát, a' *Frantzia Változásnak* Hirdetőitől (a' *Párisi Propaganda*' *Missionáriusaitól*), mert a' mint írják *Madridből*, Apr. 28-dikán minden úttza' szegeletekre fel vólt ottan bizonyos rajzolat raggatva, mellyen egy világi, és egy papi Méltóság szemléltetett, rakva minden *Spanyol* Rend-Tzimerekkel, 's igen nagy dőlyföfiséget mutató formában; egy fél mezítelen, izzadság, és por lepte szegény Paraszt pedig az említett Méltóságoknak lábaiknál heverve, illy fellyül-írással: *Már csak egy szempillantatnyi idő vagy on hátra; a' ti uralkodástok soká nem fog tartani. Frantzia Ország, elszűlte a' Revoluztiót; Spanyol Ország* — — — — —

Lengyel Ország.

Eggy esmeretes Hatalmasságnak *Varsói* Követe, meg sajdított, ha mind későn is, valamit, az új *Konstitutió*' fel-állításához való nagy készületből: azért is Máj. 2-dika estvéjén (melly, a' mint tudni való, éppen meg előzte a' *Konstitutió*' fel-állíttatásának napját) 50000 arannyal kínálta meg az Ország Gyűlése' *Marsallját* Gróf *Malachovszkit*; de sokkal erősebb látású szemeket adott a' hazai szeretet Gr. *Malachovszkinak*, hogy sem mint az 50000 aranynak ragyogása el-vehette volna azoknak világát. — A' fenn említett Követ' szállása előtt nagyobb hangon kiáltozta más nap

az

az örvendező sokaság, a' Revolutzió' Eszközlőit tárgyazó *Éllyent.* — Nemes bosszú-állás!

A' *Lengyel Ország*, és *Lithvániai Seregeknek*, következő foglalatú esküvés' formája szerént kellett le tenni a' hitet, az új polgári alkotványnak fel-állítása után:

„*Esküszünk a' Három Személyben lévő Egy Istenre, hogy mi, ő Felségének, Lengyel Ország' Fels. Királyának Stanislaus Augustusnak, és az őszve szövetkezett Rendeeknek, valamint azon új Konstitutzió' szabásainak is, melly 1791-dik esztendőben Májusnak 3-dikán állíttatott meg az Ország-Gyűlésében, pontról pontra engedelmeskedni akarunk. Egyszersmind kötelezzük magunkat, hogy nem csak az említett Konstitutziót, hanem a' Hazát is, azon egész ki-terjedésében, a' mint most vagyon, minden külső meg-támadások, és belső pártütések ellen tellyes erőnkől óltalmazni fogjuk; s a' Hadi Biztosság' parantsolatjai eránt mindenkor engedelmesek leszünk. Isten minket úgy egéllyen, és az ő Fiának ártatlan szenvedése.*“

Török Birodalom.

Mártz. 22-dikén, 's Apr. 14-dikén költ *Konstantinápolyi* Levelekből olvassuk, hogy a' *Török* Minisztérium maga adott légyen ki tudósítást, a' Nagyvezér' táborába lett meneteléről *Laskarov Orosz Tanácsos Úrnak*, a' ki már tavaly esztendőben is olly fok ideig mulatott vólt békeség eszközlés végett az akkori Nagyvezérnek fő kvártélyában. — Hosszasan tanakodott *Laskarov Úr* (némelly magános Levelek szerént) *Jussuf* Nagyvezérrel; de semmit sem végezhettek egymás között. Ugyan csak ott maradt még *Laskarov Úr* a' Nagyvezér' fő kvártélyában, mellyet igen akar a' Nagyvezér: hogy ez alkalmatossággal

gal meg láttathassa *Laskarov* Úrral a' Török hadi erőt. — Ezt, felette nagyítják magok a' Törökök; de hiteles tudósítások bizonyítják, hogy fele sem úgy van biz annak, a' mint a' Törökök kérkednek. — Még Aprilisig igen kevés Asiai Nép takarodott volt *Konstantinápolyon* kereftül a' Sereghez. — Szintén olly bizonyosnak írják, hogy a' Nagyvezér' Seregének már is szükön vagyon az elesége, 's ugyan azért nagyon is nyughatatlankodik.

Még inkább neki dühödtek vólt, a' fenn említett tudósítások szerént, *Konstantinápolyban* a' Jantsárok, 's alkalmasint is éreztették a' magok mérgelődéseknek veszedelmes következését. A' dolog így történt: Parantsolatot vettek a' Jantsárok, hogy miennének a' Nagyvezér' fő kvártélyába; de ők, nem akartak úti költség nélkül indulni, mellyet hogy meg nem kaptak, békélenkedni kezdtek, 's kereken meg mondták, hogy ők biz egy tapodást sem mennek. Azonközben Mártz. 22-dike éjtfzakáján, olly gyűlés lett (közelébbi Levelünkben, tettünk vólt már mi erről emlékezetet) a' vásáros piatzon, melly két ezerig való házakat, és magazinomokat hamuvá tett; 's több károk is következtek vólna, ha a' Nagy Úr, tulajdon személlýében ott nem termett, 's foganatos rendeléseket nem tett vólna a' tűz' terjedésének meg akadályoztatása erántt. Ezen égés után, kemény fenyegetés mellett meg parantsoltatott a' Jantsároknak, hogy haladék nélkül indullyanak a' Sereghez, (mellyet ezek, ha mind kénytelen is, csak meg tselekedtek olztán) 's a' Szerail' örzőinek száma meg kettőztetett.

Tudományi Dolog.

Ama' nagy Pártfogója, 's Gyarapítója a' Magyar Litteraturának, Néhai kedves emlékezetű
Bá-

Báró *Orczy Lőrincz* Úr, nem hagyta vólt még el
akkor, a' *Magyar Helikont*, midőn ennek egy
nevezetes Lakosa, Tisz. *Révay Miklós* Úr ím' e'
következendő verseivel tisztelte:

Nagyságos Báró, és Had - Vezér

ORCZY LŐRINTZ

Úrnak.

Nézzd ama' távúl lebegő ragyogványt
A' Napot: mennél magasabb az Égben,
Itt alatt annál kitsinyebbre nyúlik

Tőle az árnyék.

A' való erkölts igaz érdemének
Szinte úgy annál kevesebb betsülést
Vár ugyan, mennél jelesebb, 's magával

Üntig elégszik.

Am de érzékeny Haza' Népe még sem
Hagyja a' nélkül, noha úgy kerüli:
Vétek itt bár melly tilalonnra nézni;

Ellene járunk.

Orczy! mit tiltasz? mit akarsz? homályba
Rejted fényes Nevedet, 's ne adjuk
Itt is a' köz Jót szerető hevednek

Érdeme' díját?

Nem tsak ellenség' seregére készült
Gerjedő Lelked hadi életedben:
Hol Vezér lettél haza földet őrző

Bajnoki fényben.

Mint okos 's józan Feje Vármegyédnek
Nem tsak a' kormány viselésre szoktál;
Mellyel a' habzó Haza' állapotját

Jobbra vezetted.

Böltssesség' hívebb Szeretője lévén,
Annak is bé jutsz tsoda rejtekébe;
'S vólt idő közben Te gyönyörködésed'

Tárgya karunkban.

'S bár

'S bár korosb légy már, Jeles Énekekre
Édesebb hanggal meg eredfz gyakorta:
Édesebb hattýú' szava is hanyatló
Élete' fogytán.

Már Te *Barkóczyt* (Magyaroknak édes
Név ez, és szent még szomorú porában)
Már Te *Barkóczyt* tsuda tapsolásra
Hoztad ezekkel.

A' halál tölünk hamar el ragadta
Ezt az egy Lelket, ki betsülte Nyelvét:
Többi sok kárunk nehezebb ezért is,
'S bánja, ki érez.

Orczy! hol vólnál? mi sok Énekiddel
Jobbra tért Népünk' örömet nevelnéd,
Hogyha még most is Nemes Ihletésed'
Ölztöne élne?

Tolladat még is vagy ezért is áldjuk,
Míg reá bírunk, hogy ezekre több is
Jöjjön olly ízben, Neved is homályban
Rejtve ne légyen.

A' múlt postán, meg küldöttük az Ország-
Gyűlése' Hístóriájához tartozó Akták' f' árkusát;
a' mai postával megy a' g' árkus.

Költ *Bétsben*, Jun. 3-dik napján 1791.

